

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Zitting van 10 juli 2018
Dienstverlening - Leefomgeving

16 2018_B&W_00280 Informatienota beschikbare AED's - informeren

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer R. Bats, Burgemeester; de heer O. Akkerman, Wethouder; de heer B. Harmsma; mevrouw T. Jongman; de heer M. Scheringa; mevrouw Judith Groot, de, Secretaris

Informatienota

Inleiding

Met de motie "Wat te doen, als elke seconde telt in Steenwijkerland" heeft de gemeenteraad van Steenwijkerland het college het volgende verzocht:

- Inzichtelijk te maken wat er voor een dekkend reanimatienetwerk in alle kernen van Steenwijkerland nodig is.
 - Gericht op burgerhulpverleners en opleidingen
 - Gericht op AED's en onderhoudskosten.
- In kaart te brengen welke gebieden van Steenwijkerland een dekkende 6 minutenzone hebben met AED's die 24/7 publiek beschikbaar zijn.
- In kaart te brengen waar AED's alleen bij aanwezigheid personeel beschikbaar zijn.

Kernboodschap

Belang van burgerhulpverlening in Steenwijkerland

In Nederland krijgt jaarlijks 1 op de 1.000 inwoners een circulatiestilstand, ook wel hartstilstand genoemd. Van die slachtoffers worden er ongeveer 10.000 gereanimeerd. In IJsselland zijn er ongeveer 250 reanimaties per jaar. De meeste reanimaties gebeuren thuis.

Zoals uw raad in haar overwegingen voor het indienen van deze motie heeft benoemd behoort de gemeente Steenwijkerland al jaren tot de gebieden in IJsselland waar aanrijtijden van de ambulances snel onder druk staan. Dit komt enerzijds door de aard van het gebied (uitgestrekt, water etc.) en anderzijds door het relatief lage aantal ritten. De Regionale Ambulancevoorziening (RAV) IJsselland monitort dan ook voortdurend de ritten in dit gebied om te kijken waar verbetermogelijkheden liggen. De RAV IJsselland werkt met een planningsnorm van 15 minuten, dit is echter geen gezondheidsnorm. In geval van echt grote spoed, zoals een hartstilstand, is ook 15 minuten te lang. Zoals uw raad heeft benoemd is een goed netwerk van burgerhulpverleners dan ook van belang.

Vereisten voor een dekkend burgerhulpverleningsnetwerk

De Nederlandse Hartstichting zet zich al enkele jaren in voor het realiseren van een dekkend burgerhulpverleningsnetwerk. Om dit te realiseren zijn twee onderdelen van belang. Ten eerste is het noodzakelijk dat er voldoende bij HartslagNu (het reanimatie-oproepsysteem) aangemelde

burgerhulpverleners zijn. Daarnaast dienen er voldoende publiek toegankelijke AED's (Automatische Externe Defibrillators) beschikbaar te zijn.

Om een dekkend netwerk van burgerhulpverleners te realiseren richt de Hartstichting zich op het bouwen aan een netwerk van minimaal 170.000 burgerhulpverleners in Nederland. Dit is 1% van de Nederlandse bevolking. Hierbij is een goede verspreiding over het land vanzelfsprekend van groot belang. De provincie Overijssel loopt hierbij al enkele jaren voorop wat betreft het aantal geregistreerde burgerhulpverleners bij HartslagNu. Momenteel is ongeveer 1,6% van de bevolking in Overijssel aangemeld bij dit systeem.

Het HartslagNu alarmeringssysteem is gekoppeld aan het systeem van de Meldkamer Oost Nederland. Bij een melding van een mogelijke reanimatie worden niet alleen twee ambulances op weg gestuurd, maar wordt ook een groep burgerhulpverleners in de omgeving gealarmeerd. De burgerhulpverlener ontvangt een oproep via een sms of via de speciale app en kan starten met de reanimatie of een AED inzetten.

Naast voldoende aangemelde burgerhulpverleners is het van belang dat zoveel mogelijk AED's publiek toegankelijk, 24/7 beschikbaar én aangemeld bij het alarmeringsnetwerk zijn. Voor een optimaal dekkend netwerk van AED's is de landelijke norm dat wordt gestreefd naar een beschikbare AED binnen een straal van 500 meter. Dit geldt primair voor de bebouwde kom, in landelijk gebied is dit niet altijd haalbaar.

Een AED is bezit van een particulier, vereniging of bedrijf. AED's worden doorgaans aangeschaft vanuit betrokkenheid richting de omgeving, het personeel en/of de klanten. De eigenaar is verantwoordelijk voor aanschaf en onderhoud van het apparaat. Dit betekent ook dat het hen vrij staat te besluiten hoe de AED beschikbaar wordt gesteld. Het is niet verplicht deze AED aan te melden bij HartslagNu. Voor een dekkend reanimatienetwerk is het van belang dat zoveel mogelijk AED's 24/7 toegankelijk zijn, bijvoorbeeld via een kast aan de buitenmuur, én zijn aangemeld bij het reanimatie-oproepsysteem. Om de drempel te verlagen de AED beschikbaar te stellen kunnen de kosten die worden gemaakt bij gebruik worden gedeclareerd via de lokale ambulancevoorziening.

Burgerhulpverlening in Steenwijkerland

Begin 2018 heeft uw raad ook vragen gesteld omtrent burgerhulpverlening in Steenwijkerland. In de beantwoording van deze vragen heeft het college geconstateerd dat er op dat moment geen grote knelpunten werden ervaren rond de AED's. Ook hierna zijn deze niet naar voren gekomen. Enkele kernen en wijken in Steenwijkerland organiseren zelf dat er een AED is en er voldoende burgerhulpverleners in de nabijheid zijn. Aan de kracht van dit zelf organiserend vermogen rond burgerhulpverlening wordt veel waarde gehecht. Lokale betrokkenheid bij een AED is van groot belang voor de inzet van goede burgerhulpverlening.

Tot op heden heeft de gemeente geen beleid gevoerd wat betreft burgerhulpverlening of het plaatsen van AED's in de kernen en wijken. Het is wel een zeer positieve ontwikkeling dat er in steeds meer kernen en wijken AED's komen. In de gemeente Steenwijkerland zijn al enkele succesvolle projecten geweest voor het realiseren van een AED in een kern of wijk. Dit zijn lokale initiatieven geweest die onder meer zijn gefinancierd vanuit het koppengeld, met lokale acties en met ondersteuning vanuit het bedrijfsleven. Daarnaast is er in Vollenhove een actieve 6-minuten zone gerealiseerd door betrokken inwoners.

Het Rode Kruis IJsselland probeert met onder meer de jaarlijkse actie Reanimaatje zoveel mogelijk mensen een reanimatiecursus te geven. Daarnaast leidt het Rode Kruis in Steenwijkerland burgerhulpverleners en Ehbo'ers op bij onder meer buurt- en sportverenigingen.

Het huidige college beraadt zich op een meer actieve rol op het gebied van burgerhulpverlening.

Beschikbaarheid AED's

Voor deze motie is een inventarisatie gemaakt van de AED's in Steenwijkerland. Omdat de eigenaar niet verplicht is deze te registreren bij een reanimatie-oproepsysteem zijn enkel de bij de Hartstichting bekende AED's meegenomen in deze inventarisatie. In tabel 1 (bijlage) treft u de inventarisatie van AED's per kern/wijk. Deze AED's zijn met de registratie bij de Hartstichting beschikbaar voor het reanimatie-oproepsysteem. Er kan worden aangenomen dat er in de praktijk meer AED's in de gemeente aanwezig zijn die door de eigenaar niet zijn aangemeld. Via aed.rodekruis.nl en de Ehbo-app van het Rode Kruis zijn aangemelde AED's inclusief de beschikbaarheid voor iedereen vindbaar.

Op het moment van schrijven zijn in de nabijheid van de kernen in Steenwijkerland 46 AED's aangemeld via de Hartstichting. Eigenaren kunnen hun AED zelf aanmelden, de betrouwbaarheid van de informatie is dan ook afhankelijk van de zorgvuldigheid bij aanmelding. In tabel 1 wordt daarom onderscheid gemaakt tussen AED's waarvan de 24/7 beschikbaarheid zeker is en AED's waarbij de ingevulde informatie mogelijk minder betrouwbaar is.

In Steenwijkerland zijn 13 van de 46 bekende AED's met zekerheid 24/7 beschikbaar om ingezet te worden via het reanimatie-oproepsysteem. Voor 15 AED's is dit niet zeker omdat de informatie op de website mogelijk onvolledig is ingevuld door de eigenaar. De overige 18 AED's zijn beschikbaar bij aanwezigheid van personeel.

Met alle 46 AED's tezamen is er in een gedeelte van de gemeente Steenwijkerland een vrij dekkend netwerk voor AED's. Dit netwerk is echter niet 24/7 gegarandeerd beschikbaar. Uit de inventarisatie blijkt daarnaast dat in 10 kleinere kernen geen AED is aangemeld. Mogelijk zijn deze wel beschikbaar en bekend bij de inwoners, zij kunnen echter niet opgeroepen worden via het reanimatie oproepsysteem van HartslagNu.

Vanwege deze constatering hebben alle bedrijven in Steenwijkerland met meer dan 10 werknemers inmiddels een oproep vanuit de gemeente ontvangen om ook hun AED aan te melden bij de Hartstichting.

Consequenties voor de gemeente

Conclusie

Uit de inventarisatie blijkt dat er in Steenwijkerland in 16 kernen en wijken AED's beschikbaar zijn voor het reanimatie-oproepsysteem. In 10 kernen zijn geen AED's aangemeld. Een aandachtspunt is dat een gedeelte van de AED's (mogelijk) niet 24/7 beschikbaar is omdat zij bijvoorbeeld binnen liggen bij een bedrijf. Dit maakt dat het netwerk in Steenwijkerland onder kantoortijden sluitender is dan daar buiten.

Voor een sluitend reanimatienetwerk is het daarnaast van groot belang dat inwoners zich bij HartslagNu aanmelden. Het is waarschijnlijk dat meer mensen kunnen reanimeren dan het aantal aangemelde hulpverleners. De gemeente heeft geen inzicht in het exacte aantal of de spreiding van deze burgerhulpverleners in Steenwijkerland. Het Rode Kruis in Steenwijkerland en regionaal in IJsselland werkt hard aan het laagdrempelig opleiden van burgerhulpverleners in Ehbo en reanimatie.

Vervolgstappen

- We stimuleren een dekkend en 24/7 beschikbaar netwerk van AED's in de kernen. Er wordt een analyse gemaakt hoe dit ook in de kernen zonder AED gerealiseerd kan worden.
- Door middel van werving wordt aanmelding van een AED bij de Hartstichting gestimuleerd.
- Naar aanleiding van de inventarisatie hebben ondernemers met meer dan 10 werknemers inmiddels een oproep ontvangen om hun AED aan te melden.

- Onder meer door samenwerking bij de jaarlijkse actie Reanimaatje van het Rode Kruis wordt aandacht gevraagd voor het leren reanimeren en het belang van aanmelding bij HartslagNu.
- Wanneer er in kernen of wijken knelpunten worden geconstateerd rond burgerhulpverlening, de aanschaf of het onderhoud van de AED, denken de coördinatoren kernen en wijken mee over oplossingen en eventuele financieringsmogelijkheden vanuit het Koppengeld of de Dorpenmatrix.

Communicatie

nvt

Vervolg

nvt

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit kennis te nemen van de informatie in de nota.

Beslispunt 2

Het college besluit de informatienota vast te stellen en aan de gemeenteraad te verzenden.